

מנה בנת

שינוי הדף היומי בדרך קצרה

לע"נ הרה"ג ר' ידעאל בן רבי צבי יהודה מלצר זצ"ל
 הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
 MABADAF12@GMAIL.COM

גליון 188 פרשת ואתחנן תשפ"ג

גיטין עה-פא

שתשמשי את אבי או שתניקי את בני ב' שנים אם מת הבן או שאמר האב אי אפשר שתשמשי לא בהקפדה אינו גט, דף עו ולרובא זה מובן שברישא לא פירש ובסיפא הוא פירש, אך לרב אשי מה החילוק בין הרישא לסיפא ונשאר בקושיא.

שנו בכרייתא שאם אמר זה גיטך על מנת שתשמשי את אבי או תניקי את בני ב' שנים לר"מ חל הגט גם בלא קיימה את התנאי כי לא אמר לה זה גיטך אם תשמשי או תניקי או שלא תשמשי או תניקי, וחכמים סוברים שאם קיימה את התנאי חל הגט ואם לא לא חל הגט, ורשב"ג אומר שאין תנאי בכתובים שאינו כפול ויש אומרים שרשב"ג אמר לר"מ שכל התנאים בכתובים הם כפולים וא"כ זה ב' כתובים הבאים כאחד ואין מלמדים, ויש אומרים שרשב"ג אמר לחכמים שכל התנאים בכתובים הם כפולים ולומדים מהם, ויש להקשות ששינוי בכרייתא שאמר זה גיטך ע"מ שתשמשי את אבי או תניקי את בני ב' שנים מת האב או הבן לר"מ אינו גט ולחכמים הוא גט גם בלא התקיים התנאי שיכולה לומר לו הבא את אביך ואשמשו הבא את בנך ואניקנו וקשה מר"מ על ר"מ ומרכנן על רבנן, ויש לישב שלא קשה בר"מ שבכרייתא השניה מדובר שכפל את התנאי ולכן התנאי חל ומחכמים לא קשה שזה כדעת רשב"ג שעכבה שאינה מהאשה לא נקראת עכבה.

שנו בכרייתא שאם אמר בפני שנים הרי זה גיטך ע"מ שתשמשי את אבי ב' שנים וחזר ואמר לה בפני ב' הרי זה גיטך ע"מ שתתני לי מאתים וזו לא ביטל התנאי השני את הראשון והיא יכולה לשמש או לתת מאתים וזו, אך אם התנה בפני שנים שהגט יחול כשתתן לו מאתים וזו ואח"כ התנה ע"מ שתתן לו ג' מאות וזו ביטל השני את הראשון ואין אחד מהעדים הראשונים מצטרף עם אחד מהאחרונים וזה לא מדובר על הסיפא שהרי בטל התנאי של הראשונים אלא על הרישא והחידוש הוא שלא נאמר שלקיים את התנאי נצרפם, קמ"ל שאינם מצטרפים.

משנה אם אמר זה גיטך אם לא אבא מכאן עד ל' יום והלך מיהודה לגליל והגיע לאנטיפרס וחזר בטל תנאו ואם אמר הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד ל' יום והלך מהגליל ליהודה והגיע לכפר עותנאי וחזר ביטל את תנאו, ואם אמר הרי זה גיטך אם לא באתי מכאן עד ל' יום והלך למדינת הים והגיע לעכו וחזר בטל תנאו, ואם אמר הרי זה גיטך כל זמן שאעבור מכנגד פניך ל' יום והלך ובא הלך ובא כיוון שלא התיחד עמה זה גט. **גמרא** משמע שאנטיפרס היא בגליל, ויש להקשות ששינוי בכרייתא שאנטיפרס ביהודה וכפר עותנאי בגליל ובניתיים מטילים אותם לחומרא והיא מגורשת ואינה מגורשת **עמוד ב** ואביי מבאר שהוא אמר ב' תנאים: אם אבא לגליל יחול הגט מיד ואם אשהה בדרך ל' יום ולא אבא יחול הגט ואם הגיע לאנטיפרס וחזר שלא הגיע לגליל וגם לא שהה ל' יום בדרך בטל התנאי.

בתנאי של מדינת הים משמע שעכו היא כמדינת הים, ולכאורה רב ספרא אמר שהחכמים היו נפרדים בעכו כי אסור לצאת מא"י לחו"ל א"כ עכו היא מא"י ואביי מבאר שהוא אמר ב' תנאים: אם אלך למדינת הים יחול הגט מיד ואם אשהה בדרך ל' יום יחול הגט ואם הלך לעכו וחזר שלא הגיע למדינת הים וגם לא שהה בדרך בטל התנאי.

בהתנה שלא אעבור מכנגד פניך ל' יום והלך ובא זה גט, ולכאורה הוא לא עבר ורב הונא מבאר שכוונתו בתנאו בתשמשי ואמר פניך לישנא מעליא, ור' יוחנן אומר שפניך הכוונה כפשוטו ולא כתוב הרי זו מגורשת אלא הרי זה גט שאינו גט ישן וכשיעבור ל' יום יחול הגט, וכן שינוי בכרייתא שאם התנה שלא יעבור ל' יום מכנגד פניה והלך ובא כיוון שלא התיחד עמה חל הגט ולא חוששים לגט ישן כי לא התיחד עמה, אך לכאורה נחשוש שהתפיסו, אמר רבה בר רב הונא שאביו אמר בשם רב שמדובר כשאמר שהיא נאמנת עליו לומר שלא באתי, ויש ששנו את זה על המשנה של מעכשיו

דף עה ממה שהלל תיקן בקונה בית בתי ערי חומה שישלם על כרחו של המוכר משמע שנתניה בעל כרחו אינה נתניה, ורב פפא או רב שימי בר אשי דוחים שהלל בא לתקן שפודה את הבית שלא בפניו אבל בפניו יתכן שגם בעל כרחו זה נקרא נתניה, וללישנא בתרא רבא הוכיח מתקנת הלל שאם התנה בגט על מנת שתתני לי ר' זוז ונתנה לו מדעתו או על כרחו זה נתניה, והלל היה צריך לתקן שלא בפניו אך בפניו גם על כרחו זה נתניה, ורב פפא או רב שימי דחו שגם בפניו זה רק מדעתו והלל תיקן מה שהיה צריך באופן שלא היה בפניו.

רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שהלכה כרשב"ג בכל מקום שהוא חולק במשנה מלבד ערב וצידן והדין של ראייה בדין האחרון. **שנו בכרייתא** שאם אמר הרי זה גיטך והנייר נשאר שלי אינה מגורשת, ואם אמר לה על מנת שתחזירי לי את הנייר היא מגורשת, וביאר רב חסדא שזה כדעת רשב"ג במשנתנו ולכן בסיפא כשאמר על מנת שתחזירי את הנייר היא יכולה לתת לו את דמי הנייר, ואביי דוחה שרשב"ג דיבר רק כשזה לא בעין אך אם זה בעין צריך להחזיר את הדבר עצמו, ואביי מבאר שזה כר"מ שצריך שהתנאי יהיה כפול ובסיפא לא חל התנאי כי לא כפל אותו, ורבא מקשה שלאביי אם היה כופל את התנאי היה חל הגט והרי לומדים תנאי מבני גד ובני ראובן ושם היה תנאי קודם למעשה וכאן שאמר הרי זה גיטך א"כ זה מעשה שקודם לתנאי, ורבא מבאר שבסיפא לא חל התנאי כי זה מעשה קודם לתנאי, ורבא אדא בר אהבה מקשה שלרבא אם היה התנאי קודם למעשה היה חל התנאי והרי לומדים מתנאי בני גד ובני ראובן ושם היה תנאי ומעשה בדבר אחר שהתנאי הוא לעבור למלחמה בא"י והמעשה הוא לנחול בעבר הירדן, אך כאן **עמוד ב** זה תנאי ומעשה בדבר אחד בגט עצמו להחזירו ואינו תנאי, ורבא אדא מבאר שאכן בסיפא לא חל התנאי בגלל שזה תנאי ומעשה בדבר אחד, ורבא אשי מבאר שהכרייתא היא כרבי שרב הונא אמר בשם רב שלרבי האומר על מנת כאומר מעכשיו וא"כ חל הגט ומתנה על מנת להחזיר היא מתנה.

שמואל תיקן בגט של שכיב מרע אם לא מתי לא יהיה גט ואם מתי יהיה גט, ושמואל לא אמר שאומר אם מתי יהיה גט ואם לא יהיה גט כי אדם לא מקדים פורענות לעצמו, ואין לומר שיאמר שלא יהיה גט אם לא מתי כי צריך תנאי קודם למעשה, אך לכאורה לומדים מתנאי בני גד ובני ראובן ושם היה הן קודם ללאו וכאן הלאו קודם להן, ורבא מבאר שאומר אם לא מתי לא יהיה גט אם מתי יהיה גט אם לא מתי לא יהיה גט שאדם לא מקדים פורענות לעצמו והוא צריך להתנות את ההן קודם ללאו.

משנה אם אמר הרי זה גיטך על מנת שתשמשי את אבי או שתניקי את בני היא מניקה אותו ב' שנים, ולר' יהודה י"ח חדש, ואם מת הבן או האב זה גט, ואם אמר על מנת שתשמשי את אבי ב' שנים או שתניקי את בני ב' שנים ומת הבן או שאמר האב אי אפשר שתשמשי את בני ב' שנים שלא בהקפדה אינו גט, ורשב"ג אומר שזה גט והכלל הוא שמניעה שלא באה ממנה חל הגט. **גמרא** לכאורה מדוע צריך ב' שנים הרי שינוי בכרייתא שמספיק שהיא תשמשי או תניקי יום אחד, אמר רב חסדא שהכרייתא כרבנן והמשנה כרשב"ג שמועיל לתת את דמי האצטלית, ולכאורה אם רשב"ג דיבר רק בסיפא של משנתנו א"כ הרישא לא כרשב"ג, אלא יש לומר שהכרייתא כרשב"ג שמיקל בתנאי והמשנה כרבנן, ורבא אומר שהמשנה דיברה בסתם שצריך ב' שנים אך כשמפרש יום אחד מספיק יום אחד, ורבא אשי אומר שכל סתם זה כמפרש והכוונה יום אחד, ולכאורה במשנה מבואר כמה היא מניקתו לת"ק ב' שנים ולר' יהודה י"ח חדש, ולרובא זה מובן שהמשנה דברה בסתם לכן נחלקו ת"ק ור' יהודה, אך לרבא אשי מספיק יום אחד, ויש לומר שכוונת המשנה יום אחד מב' שנים, אך לא יועיל אחר ב' שנים לת"ק או אחר י"ח לר' יהודה, אך קשה מהמשך המשנה שאמר על מנת

אם לא באתי מכאן עד י"ב חדש ומת בתוך י"ב חדש חל הגט, ולכאורה נחשוש שהתפייסו, ואמר רבה בר רב הונא שאביו אמר בשם רב שמדובר שאמר שהיא נאמנת עליו כמאה עדים לומר שלא באתי, ומי ששנה את זה על המשנה כל שכן שזה יועיל בברייתא של ל' יום אך מי ששנה את זה על הברייתא יתכן שבמשנה לא יחול שהרי לא בא תוך י"ב חדש.

משנה אם אמר זה גיטך אם לא אבא תוך י"ב חדש ומת תוך י"ב חדש אינו גט ואם אמר זה גיטך מעכשיו אם לא באתי תוך י"ב חדש ומת תוך י"ב חדש חל הגט, ואם אמר אם לא באתי עד י"ב חדש כתבו ותנו גט לאשתי אם כתבו תוך י"ב חדש ונתנו אחר י"ב חדש אינו גט, ואם אמר כתבו ותנו גט לאשתי אם לא אבא עד י"ב חדש אם כתבו תוך י"ב חדש ונתנו אחר י"ב חדש אינו גט ולר' יוסי זה גט, ואם כתבו ונתנו אחר י"ב חדש ומת אחר י"ב חדש אם הגט קדם למיתה זה גט ואם המיתה קדמה אינו גט, ואם לא ידוע על זה נאמר שהיא מגורשת ואינה מגורשת. **גמרא** רבותינו התירו להנשא גם בלא אמר מעכשיו, ואמר רב יהודה בשם שמואל שרבותינו אלו הב"ד שהתירו שמן של עכו"ם והם סוברים כר' יוסי שזמנו של שטר מוכיח עליו, ורב אבא בן ר' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן שרבותינו אלו ב"ד של ר' יהודה נשיאה בן ר"ג בן רבי אך סיעתו לא הודו לו, ויש אומרים כל שעתו, ואמר ר"א לזקן אחד האם התירוה מיד שהרי לא בא, או רק לאחר י"ב חדש שהתקיים תנאו, ואמנם גם במשנה יש להסתפק כשאמר מעכשיו אם לא באתי עד י"ב חדש אם הגט הוא מיד כשלא בא או רק לאחר י"ב חדש, אלא שאותו זקן היה במעשה שהתירו ולכן שאל אותו איך היה המעשה. **אביי** אומר שלכו"ע כשאמר לכשתצא חמה מנרתיקה כוונתו כפשוטו,

דף עז ואם מת בלילה לא חל הגט שהוא לאחר מיתה, ואם אמר על מנת שתצא חמה מנרתיקה כוונתו מעכשיו וחל הגט כדברי רב הונא בשם רב שהאומר על מנת הוא כאומר מעכשיו, ונחלקו כשאמר אם תצא לרבותינו שסוברים כר' יוסי שזמנו של שטר מוכיח א"כ זה כאומר מעכשיו ולמשנתנו זה כאומר אם מתי שלא חל הגט לאחר מיתה.

ר' יוסי סובר במשנה כשאמר כתבו ותנו אם לא אבא חל הגט אמר רב ימר לרב אשי שלכאורה סובר ר' יוסי שגט שנכתב על תנאי כשר, ויש לומר שפסול כשלא חל התנאי וכאן כשר כיון שהיה לו לומר אם לא באתי כתבו ותנו וכאן אמר כתבו ותנו אם לא באתי א"כ כוונתו שיכתבו מעכשיו ויתנו אם לא יבא, ולרבנן אין חילוק ולא חל הגט.

כשאמר זה גט לאחר שבוע כוונתו שנה אחרי שמיטה, ואם אמר אחר שנה כוונתו חדש, ואם אמר אחר חדש כוונתו שבת אחת, ויש להסתפק אם אמר אחר שבת וכשר' זירא ישב לפני ר' אסי או שר' אסי ישב לפני ר' יוחנן והוא אמר שיום א' ב' ג' נקראים אחר שבת ויום ד' ה' או ו' נקראים לפני שבת.

רבי אומר שאם אמר אחר הרגל כוונתו עד ל' יום אחרי הרגל ויצא ר' חייא ודרש כן בשם רבי וקלסו את זה וכשדרש בשם רביס לא קילסו ומשמע שאין הלכה כן שזה רק דעת יחידי.

פרק הזורק

משנה מי שזרק גט לאשתו והיא בתוך ביתה או חצירה חל הגט ואם זרקו בתוך ביתו או חצירו אפילו הוא עמה במיטה אינה מגורשת, ואם זרקו לתוך חיקה או קלתה היא מגורשת. **גמרא** חצירה לומדים מהפסוק **ונתן בידה**, וגגה חצירה וקרפיפה לומדים מהפסוק **ונתן מכל מקום**, וכן שנינו לגבי גנב שלומדים מהמצא **תמצא** גם כשנכנס לגגו חצירו וקרפיו ואם היינו שונים לגבי גט היינו אומרים שזה מועיל כי מועיל גם בעל כרחא אך בגנב שלא מועיל בעל כרחו לא יועיל חצירו, ואם היינו שונים לגבי גנב היינו אומרים שהתורה קנסה אותו אך בגט חצירה לא תקנה קמ"ל שקונה.

יש להקשות איך שייך חצירה הרי מה שקנתה אשה קנה בעלה, ר"א מעמיד בכותב לה דין ודברים אין לי בנכסיך, אך יש לדחות שהאומר לחבירו דין ודברים אין לי בשדה זו ואין לי עסק בה וידי מסולקות ממנה לא אמר כלום, ואצל ר' ינאי אמרו שמדובר שכתב לה בעודה ארוסה וכרב כהנא שאמר שנחלה שבאה לאדם אחר כך יכול להסתלק ממנה כרבא שכשאומר **עמוד ב** אי אפשרי בתקנת חכמים שומעים לו כדברי רב הונא בשם רב שאשה יכולה לומר

לבעלה איני ניוזנת ואיני עושה, ורבא מבאר שאיך יועיל ידה בגט הרי היא קנויה לבעל אלא שגיטה וידה באים יחד וכן בחצירה גיטה וחצירה באים יחד, ורבינא אמר לרב אשי שלרבא היה קשה מיד של אשה שאמנם הבעל קונה למעשה ידה אך לא את היד עצמה, ורב אשי אומר שהיה קשה לרבא מיד עבד שלמ"ד שקונה בשטר ע"י עצמו הרי יד עבד כיד רבו אלא שגיטו וידו באים כאחד וכן באשה גיטה וחצירה באים כאחד.

שכיב מרע כתב גט לאשתו קרוב לשבת ולא הספיק לתת לה קודם שבת ולמחרת עמד למות בשבת, ושאלו את רבא ואמר להם שיכול להקנות לה את המקום של הגט והיא תלך ותסגור ותפתח את דלת החדר שהגט שם שתקנהו ע"י חזקה ושנינו שנעל גדר פרץ כל שהוא זה חזקה, ורב עיליש שאל את רבא הרי מה שקנתה אשה קנה בעלה ורבא התבייש ובסוף התברר שהיא היתה רק ארוסה ואמר רבא שאם אמרו מה שקנתה אשה קנה בעלה רק בנשואה אך לא בארוסה אח"כ אמר רבא שאין הבדל ובין בארוסה ובין בנשואה אומרים גיטה וחצירה באים כאחד ואמנם כבר שמענו שרבא אמר כך ובאמת הוא אמר את זה על המעשה הזה.

עולא אומר שהאשה קונה את הגט בביתה או חצירה רק כשהיא עומדת בצד ביתה או חצירה, ור' אושעיא אומר שהיא קונה גם אם היא בטבריה וחצירה בציפורי או שהיא בציפורי וחצירה בטבריה, ומה שכתוב במשנה והיא בתוך ביתה וחצירה יש לומר שהכוונה היא שהיא כבתוך ביתה או חצירה, שכיון שזה חצר המשתמרת היא מתגרשת בה, לכאורה נחלקו אם חצר מועילה מדין ידה וא"כ צריך שתעמוד שם ואם חצר מדין שליחות היא לא צריכה לעמוד שם, ויש לדחות שלכו"ע חצירה מדין ידה ונחלקו אם לומדים מידה שצריך שתהיה סמוכה כידה, או שאם תלמד מידה נצטרך שתהיה דבוקה כידה אלא לומדים שכמו שידה משתמרת לדעתה כך חצירה תהיה משתמרת לדעתה ואם לא משתמרת לדעתה אינה קונה.

אדם אחד זרק גט לאשתו כשעמדה בחצר והגט נפל על חתיכת עץ אמר רב יוסף שאם יש בחצר ד' אמות א"כ הוא חילק לה רשות ואם אין שם ד' אמות זה רשות אחת, ולכאורה אם מדובר בחצר שלה אין משמעות לד' אמות ואם בחצר שלו היא לא תקנה כלל, ויש לומר שמדובר שהוא השאיל לה מקום ואדם משאיל מקום אחד ולא ב' וג' מקומות וכל זה באינו גבוה י' אך אם גבוה י' קונה גם בלי ד' אמות וכל זה כשאין שם שם לוואי,

דף עח ואם יש שם לוואי קונה גם באינו גבוה י' ואין בו ד' אמות. **רבא** אומר שבמיטה שלו אינה מגורשת אך במיטה שלה היא מגורשת וכן שנו בברייתא שלר"א במיטה שלו אינה מגורשת ובמיטה שלה היא מגורשת, ולכאורה יש להוכיח שכליו של לוקח ברשות מוכר קונה, ויש לדחות שמדובר בגבוה י' ואף שיש את מקום רגלי המיטה אך אנשים לא מקפידים על זה.

יש להקשות איך קונה בתוך קלתה הרי זה כליו של לוקח ברשות מוכר ורב יהודה אמר בשם **שמואל** שמדובר שקלתה תלויה בה, וכן ביאר ר"א בשם ר' אושעיא, **ולריש לקיש** מספיק שקשורה אך שאינה תלויה, **ולרב אדא בר אהבה** קלתה היתה מונחת בין ירכותיה, **ולרב משרשיא** בר רב דימי מדובר שבעלה מוכר קלתות, ור' יוחנן אומר שמקום חיקה וקלתה קנוי לה ומבאר רבא שאדם לא מקפיד על מקום חיקה וקלתה, וכן שנינו שזרקו לתוך חיקה או קלתה ולכל מקום שהוא קלתה מגורשת וזה בא לרבות מגש שהיא אוכלת בה תמרים.

משנה אם אמר לה כנסי שטר חוב זה או שמצאה אותו מאחוריו וקראה אותו והוא גט אינו חל עד שיאמר לה זה גיטך, ואם נתן בידה כשהיא ישינה וכשהתעוררה קראה בו אינו גט עד שיאמר לה זה גיטך. **גמרא** יש להקשות מה מועיל שאומר לה זה גיטך הרי זה כטלי גיטך מעל קרקע שרבא אמר שאינו מועיל, ויש לומר שהיא שלפה אותו מאחוריו, אך לכאורה צריך **ונתן בידה**, יש לומר שהוא קירב לה מתניו והיא שלפה אותו וכן שנינו שאם אמר לה כנסי שטר חוב זה או שהיא שלפה אותו מאחוריו וקראה אותו והוא גיטה לרבי הוא גט כשאמר לה זה גיטך, ולר"ש בן אלעזר הוא גט רק כשיטלנו מידה ויחזור ויתן לה ויאמר לה זה גיטך, ואם נתן לה כשהיא ישינה והתעוררה וקראה והוא גיטה, לרבי הוא גט כשאומר לה זה גיטך, ולר"ש בן אלעזר הוא צריך לקחת ממנה ולתת לה שוב ולומר לה זה גיטך, וצריך לשנות את שתי הבבות, שאם היה כתוב

ברה"ר והעביר פץ מאחת לשניה על אויר רה"ר שחייב שקלוטה כמי שהונחה, אמר לו עולא שגם רבנן שלא סוכרים קלוטה כמי שהונחה יודו כאן שהם חלקו על רבי רק לענין שבת שיש דין מחיצות אך כאן צריך שיהיה שמור וזה נקרא שמור, וגם ר' אסי ביאר כשמואל ור' זירא הקשה לו שזה רק לדעת רבי ור' אסי אמר שגם רבנן יודו לענין קנין חצר.

ר"י אמר בשם רבה בר אבונה שבנמחק כשר רק כשהגט נמחק בדרך ירידה אך אם נמחק בדרך עליה אינה מגורשת כי הוא לא עמד לנוח וזה לא נתינה.

רבה בר אבונה אמר שבנשרף היא מגורשת רק כשקדם הגט לדליקה אך אם הדליקה קדמה לגט אינה מגורשת כי הגט עומד לשריפה.

רב חסדא אמר שרשויות חלוקות בגיטין והבעל משאיל רק מקום אחד, ורמי בר חמא אמר לרבא מנין זאת לרב חסדא אמר רבא ששינוי במשנה שאם עמדה בראש הגג וזרק לה היא מגורשת כשהגיע הגט לאויר הגג ואם מדובר בגג וחצר שלה הגט לא צריך להגיע לאויר הגג ואם מדובר שהגג והחצר שלו מה מועיל כשהגיע לאויר הגג אלא מדובר שהגג שלה והחצר שלו, וכתוב בסיפא שכשהוא למעלה והיא למטה כשיצא מאויר הגג היא מגורשת אפילו אם נמחק או נשרף ובגג שלה וחצר שלו מדוע היא מגורשת אלא שבסיפא מדובר בגג שלו וחצר שלה וקשה לומר שברישא ובסיפא לא מדובר באותו מקרה אלא שמדובר שהכל שלו והוא משאיל לה מקום וא"כ רואים שמשאיל לה רק מקום אחד ולא ב' מקומות, אמר לו רמי שיתכן להעמיד ברישא בגג שלה וחצר שלו ובסיפא בגג שלה וחצר שלה.

רבא אמר שיש ג' מידות בגיטין שנחלקו רבי ורבנן לענין שבת אם קלוטה כמי שהונחה אך בגיטין גם רבנן מודים כי זה תלוי אם זה שמור או לא, ועוד מה שאמר רב חסדא לגבי שבת שאם נעץ קנה ברשות היחיד ובראשו סל וזרק ונח על גביו אפילו הוא גבוה ק' אמה חייב שרשות היחיד עולה עד לרקיע, וזה רק לגבי שבת אך בגט זה תלוי אם זה שמור וזה לא שמור **עמוד ב** וכן מה שאמר רב יהודה בשם שמואל שלא יעמוד אדם בגג זה ויקלוט מי גשמים מגג חבירו שכמו שדוירים חלוקים למטה כך הם חלוקים למעלה וזה רק לענין שבת, אך לענין גט השאלת מקום אחד זה תלוי בקפידא ולא מקפידים כך על רשויות.

אביי אמר שאם יש ב' חצירות והפנימית שלה והחיצונה שלו והמחיצות של החיצונה עודפות על הפנימית וזרק לה את הגט היא מגורשת כי הפנימית נשמרת במחיצות של החיצונה, אך אם יש שתי קופות אחת בתוך השניה הפנימית שלה והחיצונה שלו וזרק לה אפילו אם הגיע למחיצות הפנימית אינה מתגרשת כי עוד לא נח, ולכאורה גם אם ינוח לא תקנה אותו כי זה כליו של לוקח ברשות מוכר, ויש לומר שמדובר בקופה שאין לה שוליים.

משנה לב"ש אדם יכול לפטור את אשתו בגט ישן וב"ה אוסרים וגט ישן היינו שהתייחד עמה אחרי כתיבת הגט. **גמרא** מחלוקתם היא שב"ש לא גזרו שיאמרו שהגט קודם לבנה וב"ה גזרו שיאמרו גיטה קודם לבנה, ואמר ר' אבא בשם שמואל שגם לב"ה אם נישאה בו לא תצא, וללישנא בתרא הוא אמר שאם התגרשה בדיעבד והלך בעלה לחו"ל יכולה להנשא לכתחילה.

משנה אם כתב בגט לשם מלכות שאינה הוגנת לשם מלכות מדי או יוון לבנין הבית או לחורבן הבית או שהיה במזרח וכתב שהוא במערב או שהיה במערב וכתב שהוא במזרח תצא מזה ומזה אם נשאה לאחר, וצריכה גט משניהם ואין לה כתובה ופירות ומזונות ובלאות לא על זה ולא על זה, ואם לקחה מזה ומזה תחזיר והולד ממזר משניהם ואינם מיטמאים לה ואינם זכאים במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה, ואם היתה בת ישראל היא פסולה מהכהונה,

דף פ ובת לוי נפסלה ממעשר ובת כהן נפסלה מתרומה ואין יורשיו של זה ושל זה יורשים כתובת בנין דכרין שלה, ואם מתו אחיו של זה ושל זה חולצים ולא מיבמים, ואם שינה שמו ושמה שם עירו ושם עירה תצא מזה ומזה וכל הדרכים האלו בה, בכל עריות שאמרו צרותיהם מותרות אם הלכו הצרות ונישאו והתברר שהיו איילוניות ואינן צרות ערוה תצא מזה ומזה והדרכים הנ"ל בה, וכן מי שכנס את יבמתו וצרתה נישאה לאחר והתברר שיבמתו היא איילונית הצרה תצא מהשני והדרכים הנ"ל בה, אם כתב הסופר גט

את המחלוקת בכנסי היינו אומרים שרק שם חלק רבי כי היא בת גירושין אך בישינה שאינה בת גירושין הוא יודה לר"ש בן אלעזר, ואם היינו שונים את ישינה היינו אומרים שרק בזה חלק ר"ש בן אלעזר ובכנסי שטר חוב הוא יודה לרבי שלא צריך לתת לה שוב.

רבא אמר שאם כתב לה גט ונתן אותו ביד עבדה ישן והיא משמרת אותו זה גט אך אם הוא ניעור אינו גט כי זה חצר המשתמרת שלא לדעתה, אך קשה שעבדה לא יועיל כחצרה שהוא חצר מהלכת שלא קונה בה, ואין לומר שבישן זה לא נקרא מהלך שהרי רבא סובר שכל שיכול להלך אף בעומד ויושב לא קונה, ויש לומר שהיא קונה רק כשהעבד כפוף.

משנה אם עמדה ברה"ר וזרק לה אם הוא קרוב לה מגורשת ואם קרוב לו אינה מגורשת ואם מחצה על מחצה היא מגורשת ולא מגורשת, וכן בקידושין, וכן בחוב שאם אמר המלוה זרוק לי חובי וזרק לו אם זה קרוב למלוה זכה המלוה ואם קרוב ללווה הלווה חייב עדיין ואם זה מחצה על מחצה יחלוקו. **גמרא** לכאורה אין מדובר בקרוב לו או קרוב לה, לרב אם זה בד' אמות שלה זה קרוב לה ואם בד' אמות שלו זה קרוב לו, ומחצה על מחצה ביאר רב שמואל בר רב יצחק כגון ששניהם עומדים בתוך ד' אמות, אך קשה שנראה מי קדם למי בד' אמות ואין לומר ששניהם באו יחד כי הרי אי אפשר לצמצם, ורב כהנא אמר שמדובר בח' אמות מצומצמות **עמוד ב** והגט יוצא מהד' אמות שלו לד' אמות שלה, אך קשה שהוא עדיין אגוד בו, ורבה ורב יוסף מבארים שמדובר בשתי כיתות עדים שכת אחת אומרת קרוב לו והשניה אומרת קרוב לה, ור' יוחנן סובר שקרוב לה זה אפילו בק' אמה וכן קרוב לו זה אפילו בק' אמות, אך לפ"ז מה הביאור מחצה על מחצה, אמר רב שמן בר אבא שר' יוחנן פירש לו שאם הוא יכול לשמרו והיא לא זה נקרא קרוב לו, ואם היא יכולה לשמרו ולא הוא זה נקרא קרוב לה, ואם שניהם יכולים או ששניהן לא יכולים זה נקרא מחצה על מחצה, וכשבאו החכמים מבבל ופירשו כך לר' יוחנן בשם ר' יוחנן אמר ר' יוחנן שיודעים החברים בבבל לפרש דבר זה, וכן שנינו בברייתא שר"א אמר שבמקרה שזה קרוב לה מלו ובא כלב ונטלו אינה מגורשת, וקשה האם היא צריכה לשמרו לעולם אלא הביאור הוא שאם זה יותר קרוב לו באופן שאם יבא כלב ונטלו הוא יכול לשמור והיא לא, אינה מגורשת, ושמואל פירש לרב יהודה שקרוב לה הכוונה שהיא יכולה לשוח ולטיול אותו, ואתה לא תעשה מעשה לגרש אם לא יגיע לידה ממש, ואמר רב מרדכי לרב אשי שהיה מקרה כזה והצריכה חליצה.

רב אסי אמר בשם ר' יוחנן שהדין של קרוב לו או לה נאמר רק בגירושין ולא בדבר אחר, והקשה רב אבא לר' אסי ששינוי במשנה וכן לענין קידושין, אמר לו שכתוב **ויצאה** והיתה שמקשים הויה ליציאה, והקשה לו מההמשך וכן לענין החוב, אמר לו שמדובר שאמר לו זרוק לי חובי והפטר, אך קשה מה החידוש, ויש לומר שאמר זרוק לי חובי בתורת גיטין והחידוש הוא שלא נאמר שהוא אומר משטה אני בך, קמ"ל שלא.

רב חסדא אמר שאם הגט בידיה אך יש משיחה בידו אם יכול לנתקן וליטלו ממנה אינה מגורשת שאינו כריתות ואם לא היא מגורשת שזה כריתות.

רב יהודה אמר שאם ידה היתה כקטפרס וזרק לה אף כשהגיע לידה אינה מגורשת, אך קשה שזה יועיל מדין ד' אמות שלה, ויש לומר שזה לא נח סמוך לה, אך קשה שזה היה באויר ד' אמות שלה וא"כ יש לפשוט בספק של ר"א אם אויר מועיל לקנין ד' אמות ויש לפשוט מכאן שלא מועיל אויר, ויש לדחות שמדובר שהיא עומדת על גב הנהר שזה הולך לאיבוד מעיקרא.

דף עט **משנה** אם עמדה בראש הגג וזרק לה כיוון שהגיע לאויר הגג היא מגורשת ואם הוא מלמעלה והיא מלמטה וזרק לה ברגע שיצא מרשות הגג היא מגורשת אף שאח"כ נאבד או נשרף. **גמרא** יש להקשות שכשהגג גבוה זה לא נשמר ברשותה, רב יהודה מבאר בשם שמואל שיש מעקה לגג, ועולא בר מנשיא מבאר בשם אבימי שזה נפל תוך ג' לגג שזה כגג.

יש להקשות כשהוא למעלה והיא למטה וזרקו זה לא נשמר, ורב יהודה בשם שמואל מעמיד שמחיצות התחתונות עודפות על העליונות וכן ביאר ר"א בשם ר' אושעיא ועולא בשם ר' יוחנן, ור' אבא שאל את עולא אם זה לדעת רבי בשתי רשויות מקבילות

לאיש ושובר לאשה וטעה ונתן את הגט לאשה ואת השובר לאיש ואח"כ נתנו הבעל והאשה זה לזה ואח"כ נמצא שהגט אצל האיש והשובר אצל האשה והיא נישאה תצא מזה ומזה והדרכים הנ"ל בה, ור"א אומר שאם הגט יצא לאלתר מיד האיש אינו גט ואם יצא לאחר זמן הוא גט ולא תמיד בכוחו של הראשון לאבד זכותו של השני. **גמרא** מלכות שאינה הוגנת היינו מלכות הרומיים ונקראת כך כי אין להם כתב ולשון.

עולא אומר שתקנו הזכרת מלכות בגיטין מפני שלום מלכות, אך לדבריו קשה שאין יתכן שכשינה בכך תצא והולד ממזר, ויש לומר שר"מ לשיטתו שר' המנונא אמר בשם עולא שר"מ סובר שכל המשנה ממטבע שטבעו חכמים בגיטין תצא והולד ממזר.

המשנה מוסיפה מלכות מדי ויוון שאם היה כתוב רק מלכות שאינה הוגנת כי היא מולכת גם עכשיו אך מלכות מדי ויוון שכבר אינם מולכות זה לא פוסל ואם היה כתוב מלכות מדי ויוון כי הן מלכו בעבר אך בנין הבית זה דבר שהיה כבר, ואם היה כתוב בנין הבית כי זה הזכרת שבח אך חורבן הבית שזה צער היינו אומרים שלא פוסל, קמ"ל שפוסל.

ישלהקשות בדברי המשנה שהיה במזרח וכתב במערב שפוסל שאם מדובר שהבעל הוא ממקום אחר הרי זה כבר כלול בשינה שם עירו אלא הכוונה על המקום שהסופר עצמו היה, וכמו שרב אמר לסופר שלו וכן אמר רב הונא לסופר שלו שכשכותבים בשילי יכתבו בשילי למרות שנמסר לה בהיני, וכשהם בהיני יכתבו בהיני למרות שנמסר להם בשילי.

עמוד ב רב יהודה אומר בשם שמואל שרק ר"מ פוסל במלכות אך לחכמים אפילו כתב לשם סנטר שבעיר היא מגורשת.

היה גט שהיה כתוב בו לשם השלטון של בשכר ור"ז בר רב חסדא שלח לרבה מה הדין בגט זה ושלח לו שגם ר"מ מודה שזה כשר ואף שבסנטר ר"מ חלק כי זה זלזול בדבר אך בבשכר זה לא זלזול כיון שהשלטון שלו חשוב.

ר' אבא בר רב הונא אמר בשם רב שמשנתנו כר"מ אך לרבנן הגט כשר, אך לגבי שינה שמו ושם עירו גם לחכמים הגט פסול, ורב אשי מוכיח כן ממה ששנינו בבבא אחרת את הדין של שינה שמו ושם עירו ואם זה כר"מ המשנה יכלה לערב את זה עם הדין של הזכרת מלכות אלא שגם חכמים מודים בזה.

בכל עריות רק בנישאו גזרו ובזינו לא גזרו, ולכאורה קשה מכאן לרב המנונא שאומר שיבמה שזינתה אסורה ליבמה, ויש לדחות שנישאו ואותו דין בזינו וכתבו נישאו בלישנא מעליא, וללישנא בתרא הדיוק הוא שנישאו ואותו דין בזינו ויש ראייה לרב המנונא, ויש לדחות שרק בנשאו גזרו שהיא מתחלפת באשה שהלך בעלה למדינת הים, אך בזינו לא נאסרו לראשון.

המשנה מוסיפה בכונס את יבמתו ונמצאה אילונית שאם היינו שונים רק את הרישא כי לא התקיים מצות יבום אך כשהתקיימה מצות יבום היא לא תאסר, ואם היינו שונים רק בהתיבמה כי היא מוטלת לפניו ליבום, אך ברישא לא תאסר הצרה כי היא לא חשבה שהיא צריכה להתיבם, קמ"ל שגם היא נאסרה.

ר"א אמר במשנה שלא לתר אינו גט ואמר רב יהודה בשם שמואל שלא לתר נקרא כל עוד עסוקים באותו ענין ואם עמדו זה נקרא לאחר זמן, ורב אדא בר אהבה אומר שאם לא נישאה זה נקרא לאלתר ואם נישאה זה נקרא לאחר זמן, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שאין השני יכול לאבד זכותו של הראשון ולרב אדא שמדובר שנישאת מובן שהוא שני אך לשמואל מדוע נקרא שני,

דף פא ויש לבאר שהכוונה זכות שראויה להנשא לשני. **משנה** אם כתב לגרש את אשתו ונמלך, לב"ש פסלה מהכהונה ולב"ה אפילו אם נתן לה על תנאי והוא לא התקיים לא פסלה מהכהונה, **גמרא** רב יוסף בר מנשיא מדויל שלח לשמואל מה הדין אם יצא קול שאיש פלוני כהן נתן גט לאשתו והיא יושבת תחתיו ומשמשת אותו, אמר שמואל שהיא תצא אך צריך לבדוק קודם שמוציאים ממנו, ואין לומר שהכוונה שנוכל לבטל את הקול שהרי נהרדעא זה מקומו של שמואל ולא מבטלים שם קול, אלא יש לומר שהכוונה שבדקים אם קוראים לנתינה כתיבה ואז היא נאסרה עליו או שלא קוראים לנתינה כתיבה וא"כ רק יצא קול שכתב, אך קשה שגם אם לא קוראים לנתינה כתיבה הרי כתיבה ודאי נקראת כתיבה ויאמרו שנתן, ויש לבאר שאם קוראים לנתינה כתיבה א"כ כשיצא

קול שכתב הכוונה שנתן וא"כ היא תצא, אך לכאורה רב אשי אמר שבקול שיצא אחר נישואין לא חוששים לו, ויש לומר שאכן תצא רק משני אך לפ"ז מוציאים לעז על בניו של ראשון שהם חללים, ויש לומר שכיון שמוציאים אותה מהשני ולא מהראשון א"כ יאמרו שהוא גירשה רק סמוך למיתתו,

רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן בשם ר' יהודה בר אילעי שדורות האחרונים אינם כדורות הראשונים שב"ש פסלו לכהונה בכתיבת גט ואילו דורות האחרונים הכשירו שבויה לכהונה שר' דוסא אמר וכי מה עשה לה ערבי זה מפני שמיעך בין דדיה פסלה מהכהונה, ועוד אמר ר' יוחנן שלא כדורות הראשונים האחרונים שהראשונים הכניסו פירותיהן בדרך הכבושה מבחוץ לחייבם במעשר, ואילו דורות האחרונים מכניסים פירותיהם דרך גגות וקרפיות לפטרם ממעשר, שר' ינאי אמר שטבל מתחייב במעשר עד משראה את פני הבית שכתוב **בערתי הקדש מן הבית** ור' יוחנן אומר שגם חצר קובעת שכתוב **ואכלו בשערין ושבעו**.

משנה לב"ש אם גירש את אשתו והיא לנה עמו בפונדק היא לא צריכה ממנו גט שני ואילו לב"ה היא צריכה גט שני ודוקא בנתגרשה מהנישואין אך אם התגרשה מהאירוסין אינה צריכה גט שני מפני שאין לבו גס בה, **גמרא** רבה בר בר חנה אומר בשם ר' יוחנן שנחלקו רק בראוה שנבעלה **עמוד ב** שלב"ש אדם עושה בעילתו בעילת זנות ולב"ה אדם לא בועל לשם זנות, ואם לא ראוה שנבעלה לכו"ע אינה צריכה גט שני, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שאם התגרשה מהאירוסין לא צריכה גט שני ואם ראו שנבעלה גם מהאירוסין נאמר שלא בועל לשם זנות, וא"כ המשנה דברה כשלא ראו שנבעלה ור' יוחנן דיבר לדעת ר"ש בן אלעזר שאומר שלא נחלקו ב"ש וב"ה בלא ראו שנבעלה שודאי לא צריכה גט, ונחלקו בראו שנבעלה שלב"ש אדם בועל לשם זנות ולב"ה אדם לא בועל לשם זנות, ולתנא של המשנה נחלקו שלב"ש עידי יחוד אינם עידי ביאה ולב"ה עידי היחוד הם עידי ביאה אך בנתגרשה מהאירוסין שאין לבו גס בה לא אומרים שעדי יחוד הם עידי ביאה, אך קשה שר' יוחנן עצמו אומר בכל מקום שהלכה כסתם משנה והמשנה דברה כשלא ראו שנבעלה, ויש לומר שנחלקו אמוראים בדעת ר' יוחנן.

משנה אם כנסה בגט קירח ונישאה היא תצא מזה ומזה והדרכים הנ"ל בה, ולבן ננס משלימים בו גם עדים פסולים ולר"ע פסולים לא משלימים אך משלימים בו קרובים שראוים להעיד, וגט קרח הוא שקשריו מרובים מעידיו. **גמרא** פסלו גט קרח שגזרו בו משום קרה שאמר כולכם כתבו שצריכים את דעת כולם.

יש להקשות שר"ע עבד לא משלים בגט קרח שלא יאמרו שהוא כשר לעדות א"כ גם נפסול קרוב שלא יאמרו שהוא כשר לעדות ואם נאמר שפסלו עבד כדי שלא יעלוהו ליוחסין א"כ נכשיר גזלן שאין בו חשש זה ור"ע הכשיר רק קרוב שכשר להעיד במקום אחר, ואם נאמר שפסלו עבד כדי שלא יאמרו שהאדון שחרר אותו וגזלן שלא יאמרו שעשה תשובה, אך קרוב לא כולם יודעים שהוא קרוב.

ר' זירא אמר בשם רבה בר שאלתא בשם רב המנונא סבא בשם רב אדא בר אהבה שגט קרח שקשריו שבעה ועדיו ו' או שקשריו ו' ועדיו ה' או שקשריו ה' ועדיו ד', או שקשריו ד' ועדיו ג' נחלקו בן ננס ור"ע, אך אם קשריו ג' ועדיו ב' לכו"ע לא משלימים עליו אלא רק קרוב ואמר ר' זירא לרבה שאם ג' בגט מקושר הם כב' בגט פשוט וא"כ נאמר שכמו שבפשוט קרוב פסול א"כ במקושר פסול קרוב, ואמר רבה בר שאילתא שגם לו זה היה קשה והוא שאל את רב המנונא ורב המנונא שאל את רב אדא והוא אמר שג' עדים במקושר אין זה מדאורייתא וכן שנינו בבבא רבייתא והבבאיתא הוסיפה שבגט מקושר שהשלים בו עבד לבן ננס הולד כשר ולר"ע הולד ממזר אך בג' קשרים וב' עדים לכו"ע משלימים עליו רק קרוב, ורב יוסף שנה שמשלימים רק כשר ואמנם בבבא רבייתא כתוב קרוב אמר רב פפא שיש לשנות כשר.

ר' יוחנן אומר שהכשירו במקושר רק כשעד אחד קרוב אך שני קרובים לא שלא יבואו לקיימו בב' קרובים וכשר אחד.